
ADVIES

Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de gerecycleerde granulaten en de gronden en gerecycleerde granulaten gebruikt in of op de bodem tot wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijk Regering van 1 december 2016 betreffende het beheer van afvalstoffen

Aanvrager	Minister Alain Maron
Aanvraag ontvangen op	28 april 2023
Aanvraag behandeld door	Commissie Leefmilieu
Advies goedgekeurd door de Plenaire vergadering van	15 juni 2023

Vooraf

De bepalingen van dit ontwerpbesluit hebben tot doel de traceerbaarheid en de cartografie van de uitgegraven gronden en gerecycleerde granulaten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te verbeteren. Het is ook de bedoeling om een duidelijker kader te scheppen voor een duurzaam gebruik van deze stromen en om op die manier een meer circulair beheer ervan aan te moedigen. Bovendien moeten de geplande wetgevende evoluties tegemoetkomen aan de vragen van de actoren op het terrein, die pleiten voor een duidelijker Brussels regelgevend kader op dit gebied.

Concreet voorziet het ontwerpbesluit in de toevoeging van twee hoofdstukken met betrekking tot het gebruik en de traceerbaarheid van gerecycleerde gronden en granulaten aan het besluit betreffende het beheer van afvalstoffen. Het doel van deze hoofdstukken is het bepalen van de toelatingen die nodig zijn om in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het beroep van « breker » uit te oefenen, het vaststellen van de bepalingen voor de erkenning van de beheersorganismen, het definiëren van de voorwaarden voor de productie en het gebruik van uitgegraven gronden en gerecycleerde granulaten, evenals het vastleggen van de procedures inzake de traceerbaarheid van deze stromen.

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Co-constructie

Brupartners neemt er akte van dat dit ontwerpbesluit werd opgesteld na raadpleging van de partners en actoren waarop deze wetgeving betrekking heeft, teneinde hun opmerkingen en voorstellen in te zamelen en er zoveel mogelijk rekening mee te houden. Bovendien merkt hij op dat dit « co-constructie »-proces een aanvulling vormt op de « klassieke » procedures voor raadpleging van de sociale partners, waaronder de aanhangigmaking bij Brupartners.

Brupartners juicht deze methodologie toe, die het mogelijk maakt om coherente wetgevende teksten op te stellen die beter aan de realiteit op het terrein zijn aangepast. Niettemin stelt hij vast dat er ondanks deze voorafgaande raadplegingen een aantal problemen lijken te blijven bestaan (zie hierna).

1.2 Vereenvoudiging

Ter wille van vereenvoudiging en duidelijkheid stelt **Brupartners** voor om hoofdstuk 8 te wijden aan alle gerecycleerde granulaten (al dan niet in contact met de grond) en om daarin de gebruiksvoorwaarden te verduidelijken naargelang het gebruik dat van deze materialen wordt gemaakt. Aldus zou hoofdstuk 9 uitsluitend aan uitgegraven gronden kunnen worden gewijd. Bovendien benadrukt hij dat de momenteel geplande bepalingen in hoofdstuk 8 het gebruik van gerecycleerde granulaten in overeenstemming met hoofdstuk 8 in de praktijk zeer beperkt maken (zie hierna).

Daarnaast stelt **Brupartners** voor om voor elk type product een traceerbaarheidssysteem op te zetten (ongeacht het gebruik ervan).

Tot slot stelt **Brupartners** voor om het aantal specifieke gevallen te beperken waarin vrijstelling wordt verleend voor het opstellen van een technisch verslag vóór het gebruik van gronden of gerecycleerde granulaten in of op de bodem (artikel 4.9.11.). In dit opzicht is hij van mening dat het opstellen van een dergelijk technisch verslag verplicht zou moeten zijn indien een hergebruik van uitgegraven gronden wordt overwogen, ongeacht de categorie van het oorspronkelijke terrein of de locatie ervan.

1.3 Circulariteit

Brupartners vindt het aangewezen om op dit gebied actie te ondernemen, gezien uitgegraven gronden en gerecycleerde granulaten van bouwplaatsen één van de grootste afvalstromen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vormen. In dat opzicht spelen de in dit ontwerpbesluit geplande bepalingen een belangrijke rol op het gebied van circulaire economie.

Om een optimale verwerking van deze stroom te verzekeren, is het volgens **Brupartners** echter dringend en belangrijk om de ontwikkeling van een complete keten voor uitgegraven gronden en gerecycleerde granulaten te ondersteunen.

Bovendien stellen **de representatieve organisaties van werkgevers, middenstand en werkgevers van de social-profitsector** vast dat de toepassingsvoorwaarden die voor het gebruik van gerecycleerde granulaten moeten worden nageleefd uiterst dwingend zijn, waardoor de valorisatie ervan ten voordele van natuurlijke granulaten dreigt te worden uitgesloten. Bijvoorbeeld :

- er wordt een volledige afscherming van gerecycleerde granulaten opgelegd, om zo elk contact met lucht, bodem of water te voorkomen. Deze situatie laat derhalve veronderstellen dat gerecycleerde granulaten als gevaarlijke materialen worden beschouwd (ook al zullen gerecycleerde granulaten aan strenge milieutests worden onderworpen om verontreiniging van lucht, bodem en grondwater te voorkomen) ;
- de noodzaak om een ondoordringbare afdekking over gerecycleerde granulaten aan te brengen, is in tegenspraak met de doelstellingen inzake doorlaatbaarheid van toekomstige bouwprojecten. In de praktijk zal Leefmilieu Brussel een maximale doorlaatbaarheid van onbebouwde gebieden opleggen, wat het gebruik van gerecycleerde granulaten zou kunnen beperken ;
- de enige mogelijke afwijking van de in hoofdstuk 9 voorziene saneringsnormen is het hergebruik van gronden afkomstig van éénzelfde perceel of éénzelfde werkterrein. Derhalve moeten alle materialen die van buitenaf worden aangevoerd aan de saneringsnormen voldoen. Veel bouwplaatsen hebben echter niet de mogelijkheid om gronden op het terrein te hergebruiken (door plaatsgebrek, technische beperkingen, fasering van de bouwplaats, enz.) ;
- het verbod op het gebruik van gerecycleerde granulaten voor terreinen waar de grondwaterspiegel lager is dan 2 m.

De representatieve organisaties van werkgevers, middenstand en werkgevers van de social-profitsector zijn van mening dat deze situaties zouden indruisen tegen de wens om een gunstige context te creëren voor de transitie naar een meer circulaire economie, door eerlijke concurrentievoorwaarden tussen gerecycleerde en natuurlijke granulaten te creëren.

Om de gebruiklijst van de mogelijke toepassingen van gerecycleerde granulaten aan de goede praktijken aan te passen, stellen **de representatieve organisaties van werkgevers, middenstand en**

werkgevers van de social-profitsector voor om de raadplegingen van de actoren op het terrein voort te zetten. Voor alle praktische doeleinden wijzen deze organisaties erop dat het Centre de Recherches Routières een erkende expertise op het gebied van duurzame valorisatie van gerecycleerde granulaten heeft.

Gelet op het technisch karakter van de door de representatieve organisaties van werkgevers, middenstand en werkgevers van de social-profitsector geformuleerde beschouwingen en omdat zij niet over voldoende specifieke expertise beschikken om zich over de relevantie ervan uit te spreken (met name gelet op de argumenten die het Bestuur aanvoert om de in het ontwerpbesluit voorziene bepalingen te rechtvaardigen), achten **de representatieve werknemersorganisaties** het verkieslijk om zich van commentaar te onthouden. Deze organisaties benadrukken echter het belang van de gestelde vragen en achten het noodzakelijk om hierop gedetailleerde antwoorden te geven.

1.4 Einde afvalstatuut, controles en sancties

Brupartners neemt er akte van dat uitgegraven gronden of gerecycleerde granulaten zullen genieten van de wetgevende evoluties die zich op het gebied van afvalstatuut hebben voorgedaan. Op voorwaarde dat het in overeenstemming is met de in dit ontwerpbesluit voorgeschreven bepalingen, zal het gebruik van deze granulaten en gronden vereenvoudigd worden en niet langer een aanvraag tot toelating krachtens de ordonnantie milieuvergunningen vereisen.

Brupartners juicht deze eerste toepassing van het beginsel « einde afvalstatuut » toe. Hij vraagt echter om de effecten van de geïmplementeerde bepalingen regelmatig te evalueren en om de kwaliteit van het werk van de beheersorganismen streng te controleren. Het is immers van essentieel belang om ervoor te zorgen dat uitgegraven gronden en gerecycleerde granulaten geen risico vormen voor het leefmilieu of voor de gezondheid van diegenen die met deze materialen moeten omgaan.

Brupartners dringt er daarom op aan dat eventueel vastgestelde tekortkomingen snel en adequaat zouden worden bestraft en dat de wetgevende voorziening zo nodig zou worden bijgestuurd. In dit verband steunt hij de mogelijkheid om strengere milieucriteria toe te passen als er grote verontreinigingsrisico's zouden worden vastgesteld.

1.5 Overgangperiode

Brupartners stelt vast dat het ontwerpbesluit bepaalt dat de traceerbaarheidssystemen voor gerecycleerde granulaten en uitgegraven gronden 1 jaar na publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad in werking treden.

In het licht van de ervaring in Wallonië en Vlaanderen met het opzetten van dergelijke systemen, plaatst **Brupartners** vraagtekens bij de noodzaak om deze inwerkingtredingstermijn te verlengen, om met name voor de adequate opleiding van de betrokken actoren en de robuustheid van de ontwikkelde computersystemen te zorgen. Daarom vraagt hij om de relevantie en het nut van een langere overgangperiode te evalueren.

*

* *